

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ GAZETECİLİK BÖLÜMÜ

PROFESYONEL GAZETECİLİK ARAŞTIRMALARI I ve II DERSLERİ

UYGULAMA ESASLARI

Dersin işleyiş süreci

1. Her dönem başında tüm öğrenciler ve öğretim elemanlarının katılımıyla bir ders tanıtım toplantısı gerçekleştirilir. Bu süreçte haber konusu tercihlerinin aktarılması, tahmini proje teslim tarihlerinin ilan edilmesi ve notlandırma/ders geçme şartları hakkında genel bilgilendirme yapılır.
2. Vize ve final için öğretim üyelerinin belirlediği tarihlerde, üretim süreci analiz edilir ve notlandırma yapılır. Öğrencilerden, vize ve final sınavı notu yerine geçmek üzere, grup çalışması yöntemiyle bir gazete oluşturmaları beklenmektedir.
3. Öğrenciler, dönem boyunca projenin aşamalarıyla ilgili (tasarım için belirlenecek tema, sayfa yerleşimleri, haber konusu seçimi, görüşmeler, haber yazımı v.b.) danışmanı ile düzenli olarak iletişim kurmalı ve projenin her aşamasını danışmanın onay ve yönlendirmesiyle yürütmelidir.

Grupların oluşturulması ve grup içi rol ve sorumluluklar

4. Her grupta bir öğrenci "Tasarımcı" olarak görev alır ve gazetenin mizanpajından sorumludur. Gruptaki diğer tüm öğrenciler "Muhabir" rolündedir ve özel haber üretmekle yükümlüdür. Muhabirler, hazırlayacakları özel haber kapsamında konuyla ilgili en az bir kişiyle yüz yüze veya dijital platformlar üzerinden (eş zamanlı ya da eş zamansız) doğrudan görüşme gerçekleştirmek zorundadır. Yalnızca masa başı araştırmasına (internet taraması, literatür vb.) dayanan ve insan kaynağı ile doğrudan görüşme içermeyen haberler kesinlikle kabul edilmeyecektir. Muhabirler, yapılan yüz yüze veya dijital görüşmeleri kayıt altına almak ve kanıtlamakla yükümlüdür. Görüşülen kişiyle çekilen fotoğraflar, dijital görüşme kayıtları, e-posta yazışmaları veya ses kayıtları sunulmalıdır.
5. Tasarımcı; grubu oluşturan öğrencilerin listesini, gruptaki rollerini ve geçerli mail adreslerini içeren iletişim bilgilerini grup danışmanına bildirmekle görevlidir.
6. Grup içinde görevini yerine getirmeyen (haberini veya materyalini zamanında teslim etmeyen) öğrenciler, diğer grup üyeleri tarafından danışmana bildirilmelidir. Tasarımcının görevini yapmaması durumunda muhabirler, haber ve kanıt dosyalarını bireysel olarak doğrudan danışmana teslim etme hakkına sahiptir.

Değerlendirme ölçütleri

7. Ders kapsamında muhabir ve tasarımcıların sundukları projeler aşağıda belirtilen kriterlere göre değerlendirilir.

7.1. Muhabirler için değerlendirme kriterleri:

Haber Konusu (35 Puan): Seçilen haber konuları özgün olmalı ve güncelliğe sahip özellikleri bünyesinde barındırmalıdır. Toplumsal ihtiyaç ve sosyal sorunlara önem veren haber konuları tercih edilmelidir. Örnek Konu Kategorileri: Öğrenciler haber konularını seçerken aşağıdaki örnek kategorilerden faydalanabilir:

- Güvenlik, Sosyal Sorunlar, Çevre Sorunları, Eğitim
- Dezavantajlı Gruplar, Etik, Yapay Zekâ, Spor

(Not: Seçilen tüm konular mutlaka grup danışmanının onayından geçmelidir.)

Haber Kurgusu ve Yapısı (35 Puan): Haberler giriş-gelişme-sonuç bütünlüğüne sahip olmalı ve haber yazma teknikleri göz önüne alınarak hazırlanmalıdır. Haberlerde "Giriş, Spot ve Ara Başlık" kullanımı şarttır. Ancak, söyleşi formatında hazırlanan haberlerde öğrencilerin temel haber yazım tekniklerini (kurgu, harmanlama vb.) sergileme imkânı kısıtlı olduğundan, bu formatı tercih eden öğrencilerin değerlendirmelerine başlanmadan önce yapısal nedenlerle doğrudan 15 puan kesinti uygulanır ve bu haberler toplam 85 tam puan üzerinden değerlendirilir.

Haber Anlatımı (10 Puan): Haberlerde Türkçe kullanımına özen gösterilmeli; haberler Türk Dil Kurumu (TDK) kılavuzuna uygun yazılmalıdır. Özel haberler asgari 500 kelime uzunluğunda olmalıdır.

Habere Hazırlık, Habere Erişim ve Editoryal Süreç (10 Puan): Öğrencinin haber kaynağına ulaşma çabası, röportaj/görüşme kalitesi ve Madde 4'te belirtilen zorunlu kanıt dosyalarının (ses/video kaydı, fotoğraf, yazışma vb.) eksiksiz ve düzenli bir şekilde sunulması üzerinden değerlendirilir.

Özgün Fotoğraf Zorunluluğu (10p): Her muhabir, yazdığı özel haberle birlikte kendisine ait, haberi destekleyen en az bir (1) adet özgün haber fotoğrafı çekmek ve teslim etmek zorundadır. Muhabirler tarafından arşiv, internet veya stok görselleri asıl haber fotoğrafı olarak kullanılamaz. Haberlerde kullanılan her fotoğraf için fotoğrafın içeriğini açıklayan ve gerekli durumlarda kişi, yer ve zaman bilgilerini içeren fotoğraf altı yazısı kullanılmalıdır.

7.2. Tasarımcılar için değerlendirme kriterleri:

Mizanpaj ve Görsel Hiyerarşi (40 Puan): Gazetenin sayfa düzeni (grid sistemi), sütun kullanımı, manşet ile yan haberlerin dengesi gazetecilik tasarım ilkelerine uygun olmalıdır. Ön sayfada (1. sayfa) okuyucunun dikkatini çekecek doğru bir görsel hiyerarşi oluşturulmalıdır.

Tipografi ve Okunabilirlik (30 Puan): Metinlerin okunabilirliğini artıracak font ailesi seçilmeli; ana başlık, spot, ara başlık ve gövde metinleri arasında belirgin bir tipografik ayırım (punto ve kalınlık farkları) bulunmalıdır.

Görsel Yönetim ve Estetik Bütünlük (20 Puan): Muhabirlerden gelen özgün haber fotoğrafları sayfada doğru orantılarla (bozulmadan) kullanılmalı, fotoğrafların sayfa içindeki yerleşimi ve genel sayfa estetiği uyumlu olmalıdır.

Teknik Standartlara Uyum (10 Puan): Tasarım mutlaka A3 boyutlarında çalışılmalı ve danışmanlarca belirtilen tasarım programıyla hazırlanmalıdır. Farklı programlarla (Canva, Word, Photoshop vb.) yapılan tasarımlar kabul edilmeyecektir.

Stok Materyal ve Metin Kullanımı: Tasarımcı, gazetenin görsel bütünlüğünü sağlamak veya sayfa mizanpajını zenginleştirmek amacıyla gerekli gördüğü durumlarda telifsiz stok görüntüler (fotoğraf, vektör, ikon vb.) veya tamamlayıcı dolgu metinleri kullanabilir. Ancak bu durum, muhabirlerin "kendi haberleri için özgün fotoğraf çekme" zorunluluğunu ortadan kaldırmaz ve stok görseller, muhabirin ana haber fotoğrafıymış gibi sunulamaz. Ayrıca tasarımcı, gazeteye gruptaki öğrencilerin rollerini de gösteren bir gazete künyesi koymak ve her habere, haberin ve fotoğrafın sahibini açıkça gösteren imza koymak zorundadır. Haberlerde kullanılan her fotoğraf için fotoğrafın içeriğini açıklayan ve gerekli durumlarda kişi, yer ve zaman bilgilerini içeren fotoğraf altı yazısı kullanılmalıdır

Puanlama Çizelgeleri Özeti

A. MUHABİR (Haber) Puanlama Çizelgesi

Haber Değerlendirme Kriteri	Puan Dağılımı
Haber Konusu	35 Puan
Haber Kurgusu/Yapısı (Yazım tekniği 25p., giriş/spot/ara başlık kullanımı 10p.)	35 puan
Haber Anlatım	10 Puan
Habere Hazırlık, Habere Erişim ve Editoryal Süreç	10 Puan
Özgün Fotoğraf kullanımı	10 puan

B. TASARIMCI (Mizanpaj) Puanlama Çizelgesi

Tasarım Değerlendirme Kriteri	Puan Dağılımı
Mizanpaj ve Görsel Hiyerarşi (Sayfa düzeni, sütun kullanımı, manşet yerleşimi)	40 Puan
Tipografi ve Okunabilirlik (Font seçimi, punto dengesi, başlık-metin ayrımı)	30 Puan
Görsel Yönetim ve Estetik Bütünlük (Fotoğraf kullanımı, beyaz boşluk yönetimi)	20 Puan
Teknik Standartlara Uyum (A3 şartı, belirtilen prog. kullanımı, dosya isimlendirme)	10 Puan

İntihal, yapay zekâ kullanımı ve diğer sorumluluklar

8. Haberlerin tamamen özgün olması zorunludur. Kısmen ya da tamamen intihal içeren haberler değerlendirmeye alınmaz ve projeye doğrudan 0 (sıfır) puan verilir. Kanıt dosyasının sunulmaması veya şüphe oluşması durumunda, öğrenci elindeki orijinal belgelerle durumu ispatlayamazsa, ödev akademik dürüstlük ilkeleri gereği geçersiz sayılır. Üretken yapay zekâ araçları yalnızca araştırma ve veri toplama gibi kısıtlı amaçlarla kullanılabilir. Haber metinlerinin yazımında, görsel üretiminde ve gazetenin mizanpajında/tasarımında yapay zekâ kullanılması yasaktır. Doğrudan yapay zekâ ile üretilmiş içerik veya tasarım tespit edilmesi halinde projeye 0 (sıfır) puan verilerek ödev iptal edilir. Bu gibi durumlarla ilgili akademik etik kuralları çerçevesinde durum değerlendirilir ve idari süreç başlatılabilir.

9. Teslim edilen ödevler ilgili yazılımlar aracılığıyla benzerlik ve intihal kontrolünden geçirilir. Yüksek benzerlik çıkması durumunda danışman ve jüri üyeleri intihal değerlendirmesi yapabilir ve 8. Maddeye göre işlem başlatılabilir.

10. Öğrenciler haber üretiminde kullandıkları metin, fotoğraf, grafik, video, ses ve diğer materyallerin kullanım hakkına ilişkin sorumluluğu taşır. Başka kaynaklardan alınan materyallerde kaynak ve kullanım koşulları belirtilmelidir. Haberlerde kişisel veri, özel hayat,

çocuklar, mağdurlar ve hassas gruplara ilişkin içeriklerde ilgili mevzuat ve gazetecilik etik ilkeleri gözetilmelidir

Dosyalama ve teslim tarihleri

11. Üretilen her materyal; Öğrenci Numarasının Son 4 Hanesi_İsimSoyisim_MateryalTürü formatında isimlendirilmelidir. (Örnek: 1111_AhmetYilmaz_haber.pdf, 2222_AyşeDemir_Tasarım, 1111_AhmetYilmaz_Kanıt.zip, 1111_AhmetYilmaz_haberfoto.jpeg).

12. Muhabirler; haber metinlerini, özgün fotoğraflarını ve kanıt dosyalarını, tasarımcının nihai teslim tarihinden en geç bir hafta önceki pazartesi günü grup tasarımcısına teslim etmek zorundadır.

13. Tasarımcı; grubu kapsayan nihai gazeteyi (A3 boyutunda, metin tabanlı PDF), tasarımın gerçekleştirildiği ham çalışma dosyasını ve muhabirlerin klasörlerini tek bir .zip dosyası haline getirir. Bu ana .zip dosyası, tasarımcının kendi bilgileri kullanılarak **ÖğrenciNoSon4Hane_İsimSoyisim_SınavTürü.zip** (Örn: 1111_AhmetYilmaz_Vize.zip) isimlendirilir. Bu ana dosya, vize ve final sınav haftalarından önceki ilk pazartesi günü danışmanın belirlediği dijital platforma yüklenir. Yüklenen bu .zip dosyasının içinde; tasarımcı ve muhabirlerin her biri için ayrı klasörler oluşturulmalıdır. Klasörler; *Öğrenci Numarasının Son Dört Hanesi_İsimSoyisim_Gruptaki Rolü* (Örn: 1111_AhmetYilmaz_tasarımcı, 2222_AyşeDemir_muhabir) şeklinde adlandırılmalı ve her öğrencinin ürettiği materyaller kendi klasöründe yer almalıdır.

14. Kesin teslim tarihleri ve saatleri danışmanlar tarafından ayrıca ilan edilir. Sürece ilişkin geç teslim kabul edilmez. Görevini ve ödevini belirtilen gün ve saatte teslim etmeyen öğrenciler (muhabir veya tasarımcı fark etmeksizin) doğrudan GİRMEDİ sayılarak başarısız kabul edilir.

Sunum ve diğer başarı koşulları

15. Tüm öğrenciler, sınav programında ilan edilen tarih ve saatte jüri karşısına çıkarak tasarımları veya haberleri üzerine sözlü savunma yapmak ve sınav yoklama tutanağına imza atmak zorundadır. Sözlü savunma sınavın bizzat kendisidir; temel amacı, projenin jüri değerlendirmesini gerçekleştirmek, öğrencinin teslim ettiği projesine ve sürece hakimiyetini ölçmektir (sınava girmek veya sunum yapmak tek başına ek bir puan getirmez). Projesini dijital olarak eksiksiz teslim etmiş olsa dahi, jüri sunumuna katılmayan ya da yoklama tutanağını imzalamayan öğrenciler doğrudan GİRMEDİ sayılır ve başarısız kabul edilir.